

WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM DORADZTWA ZAWODOWEGO

w Szkole Podstawowej im. Bohaterów Ziemi Gdańskiej w Pszczółkach

WSTĘP

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego w szkole obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia. System ten określa rolę i zadania osób odpowiedzialnych w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy. Adresatami projektu są uczniowie, ich rodzice, nauczyciele i instytucje wspomagające proces doradczy. Dobrze przygotowany uczeń do podjęcia decyzji edukacyjnej i zawodowej to taki, który wie jakie ma zainteresowania i predyspozycje, potrafi dokonać samooceny, zna swoją wartość, ma plany na przyszłość.

1. PODSTAWY PRAWNE

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. w sprawie doradztwa zawodowego.

Na podstawie art. 47 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2018 r. poz. 996, 1000, 1290 i 1669) zarządza się, co następuje:

- § 1. Rozporządzenie określa treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego, warunki i sposób realizacji i organizacji doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, zwanej dalej „ustawą”, oraz wymagania w zakresie przygotowania osób realizujących doradztwo zawodowe w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy.*
- § 2. 1. Publiczne przedszkola, oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i inne formy wychowania przedszkolnego, publiczne szkoły, z wyjątkiem artystycznych, oraz publiczne placówki, o których mowa w art. 2 pkt 4 ustawy, realizują doradztwo zawodowe przez prowadzenie zaplanowanych i systematycznych działań mających na celu wspieranie uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania świadomych decyzji edukacyjnych i zawodowych.*
- 2. Działania w zakresie doradztwa zawodowego w przedszkolach, oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i innych formach wychowania przedszkolnego obejmują preorientację zawodową, która ma na celu wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami oraz pobudzanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.*

3. *Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach I–VI szkół podstawowych obejmują orientację zawodową, która ma na celu zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami, kształtowanie pozytywnych postaw wobec pracy i edukacji oraz pobudzanie, rozpoznawanie i rozwijanie ich zainteresowań i uzdolnień.*
4. *Działania w zakresie doradztwa zawodowego w klasach VII i VIII szkół podstawowych oraz w szkołach ponadpodstawowych mają na celu wspieranie uczniów w procesie przygotowania ich do świadomego i samodzielnego wyboru kolejnego etapu kształcenia i zawodu, z uwzględnieniem ich zainteresowań, uzdolnień i predyspozycji zawodowych oraz informacji na temat systemu edukacji i rynku pracy.*

2. CELE GŁÓWNE

Celem **preorientacji zawodowej** jest wstępne zapoznanie dzieci z wybranymi zawodami najbliższymi ich otoczeniu, kształtowanie postawy pracy i motywacji do działania, pobudzanie i rozwijanie zainteresowań dzieci oraz stymulowanie ich pro-zawodowych marzeń.

Celem orientacji zawodowej **w klasach I-III szkoły podstawowej** jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej **w klasach IV-VI szkoły podstawowej** jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem **doradztwa zawodowego w klasach VII-VIII szkoły podstawowej** jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania, przy wsparciu doradczym, decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

3. DZIAŁANIA ZWIĄZANE Z DORADZTWEM ZAWODOWYM I ICH ADRESACI

Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole podstawowej są kierowane do trzech grup adresatów: uczniów, rodziców, nauczycieli.

Przykłady działań kierowanych do uczniów:

- Udzielanie porad i konsultacji indywidualnych;
- Prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów; świat zawodów i rynek pracy; rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie; planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych;

- Pomaganie uczniom w przygotowaniu teczek port folio;
- Aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów np.: poprzez udział w konkursach, przygotowanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe, udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych;
- Określanie potencjału edukacyjno-zawodowego;
- Prowadzenie kół zainteresowań;
- Organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- Stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach tj. np. targi edukacyjne, giełdy szkół;
- Umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych;
- Informowanie o ofercie w szkołach programowo wyższych;
- Umożliwienie udziału w spotkaniach z absolwentami szkoły (prezentacji ścieżek rozwoju edukacyjno zawodowego);
- Wspieranie uczniów w przygotowaniu Indywidualnych Planów Działania (IPD);
- Organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów;
- Organizowanie spotkań z inspirującymi osobami (pasjonatami, autorami innowacyjnych rozwiązań – młodymi ludźmi, którzy odnieśli sukces zawodowy);
- Organizowanie wycieczek zawodoznawczych;
- Stwarzanie uczniom klas VII-VIII możliwości udziału w ramach zajęć edukacyjnych w zajęciach u pracodawców lub w centrach kształcenia praktycznego – zgodnie z ich zainteresowaniami i potrzebami;
- Umożliwienie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej poprzez strony internetowe www, tablice informacyjne;
- Organizowanie imprez o charakterze zawodoznawczym np. prezentacje zawodów;
- Prowadzenie projektów edukacyjnych tematycznie powiązanych z orientacją zawodową oraz doradztwem zawodowym;

Przykłady działań kierowanych do nauczycieli, wychowawców, specjalistów:

- Umożliwienie udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego;
- Zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej;
- Inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy;
- Organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy;
- Udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego;
- Wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego;

Przykłady działań kierowanych do rodziców:

- Organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole;
- Prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji zawodowych uczniów;
- Informowanie o targach edukacyjnych, giełdzie szkół i dniach otwartych szkół;
- Udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (min poprzez stronę www szkoły, tablice informacyjne, e-dziennik);
- Włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym;

Orientacja zawodowa i doradztwo zawodowe dla uczniów są realizowane:

- Podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym prowadzonych przez doradcę zawodowego, które wynikają z ramowych planów nauczania;
- Podczas:
 - Zajęć z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
 - Wspomaganie uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami, prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców – min na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego.
- Podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (jak np. szkolne targi edukacyjne, projekty edukacyjne) lub poza nią (np. wizytach zawodoznawczych w zakładach pracy, dniach otwartych szkół).

4. REALIZATORZY DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWEM ZAWODOWYM

W szkole podstawowej w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym, **zaangażowani są wszyscy członkowie rady pedagogicznej:** dyrektor, nauczyciele wychowawcy, nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej), nauczyciel - wychowawca świetlicy, nauczyciel bibliotekarz, specjaliści (m.in. pedagog, psycholog, doradca zawodowy) oraz inne osoby zatrudnione w szkole np. pielęgniarka szkolna.

Działania z obszaru doradztwa dla poszczególnych osób:

Dyrektor:

- Odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym;
- Współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ;
- Wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu orientacji zawodowej oraz doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi;
- Zapewnia warunki do realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- Organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego poprzez planowanie i przeprowadzanie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki w tym obszarze;

Doradca zawodowy:

- Określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- Pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej;
- Prowadzi zajęcia w zakresie orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego oraz zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia oraz zawodu;
- Wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- Prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów;
- Systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie dla uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym;

- Planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami;
- Gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia;
- Współpracuje z dyrektorem szkoły, realizuje zadania związane z doradztwem zawodowym;
- Przygotowuje projekt WSDZ;
- Współpracuje ze specjalistami z poradni PP, instytucjami działającymi na rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego;

Wychowawcy:

- Określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- Włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego;
- Realizują tematy związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym na godzinie wychowawczej;
- Wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- Współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno zawodowej ich dzieci;
- Współpracuje z doradcą zawodowym i innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;

Nauczyciele (w tym nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej):

- Określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- Współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania zajęć orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- Przygotowują uczniów do udziału w konkursach np. zawodoznawczych;
- Prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe;
- Organizują w Sali edukacji wczesnoszkolnej kąciki zawodoznawcze;
- Współpracuje z doradcą zawodowym i innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;

Specjaliści:

- Określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów;
- Włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów;
- Współpracują z wychowawcami klas w ramach realizowania działań z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego dla uczniów;
- Włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty)
- Współpracuje z doradcą zawodowym i innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;

Nauczyciele – wychowawcy w świetlicy szkolnej:

- Włączają treści z zakresu orientacji zawodowej i doradztwa zawodowego w zajęcia realizowane w świetlicy;
- Organizują w Sali kąćki zawodoznawcze;
- Rozpoznają i wspierają w rozwoju zdolności i uzdolnienia uczniów;
- Wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej;
- Udzielają uczniom informacji o możliwościach korzystania z usług doradcy zawodowego;

Nauczyciel – bibliotekarz:

- Współpracuje z doradcą zawodowym i innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- Aktualizuje, opracowuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego;

Inne osoby zatrudnione w szkole np. pielęgniarka szkolna:

- Współpracuje z doradcą zawodowym i innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym;
- Udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów;
- Organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków – adekwatnych do zawodów;

5. SOJUSZNICY – SIEĆ WSPÓŁPRACY

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wsparciem merytorycznym dla szkół, także dla szkół podstawowych stanowią: PPP, ośrodki doskonalenia nauczycieli, biblioteki pedagogiczne, centra kształcenia praktycznego i sieć doradców zawodowych powiatu gdańskiego.

6. ODBIORCY DZIAŁAŃ ZWIĄZANYCH Z DORADZTWEM ZAWODOWYM W SZKOLE

1. ODDZIAŁY PRZEDSZKOLNE:

A. CEL PRORIENTACJI

Uwzględnia 4 obszary celów szczegółowych, które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej.

1. Poznanwanie własnych zasobów m.in. zainteresowań, zdolności, uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zdrowotnych, stanu zdrowia;
2. Świat zawodów i rynek pracy m.in. poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy;
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie m.in. znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie;
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych m.in. planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonizciovego poradnictwa kariery;

B. TREŚCI PROGRAMOWE

1. Poznanwanie własnych zasobów - dziecko:
 - Określa co lubi robić
 - Podaje przykłady różnych zainteresowań
 - Określa co robi dobrze
 - Podejmuje działania i opisuje co z nich wyniknęło dla niego i dla innych
2. Świat zawodów i rynek pracy - dziecko:
 - Odgrywa różne role zawodowe w zabawie
 - Podaje nazwy zawodów wykonywanych w jego najbliższym otoczeniu i te, które wzbudziły jego zainteresowanie oraz identyfikuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby
 - Opisuje różne funkcje pracy wykonywanej przez człowieka na wybranych przykładach
 - Wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzenia, w których uczestniczy (zakupy, koncert, poczta ...)
 - Podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem
 - Opowiada o sobie w grupie rówieśniczej
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie - dziecko:
 - Nazywa etapy edukacji (bez konieczności zachowywania kolejności chronologicznej)
 - Nazywa czynności, których lubi się uczyć

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych – dziecko:

- Opowiada kim chciałby zostać
- Na miarę swoich możliwości planuje własne działania (lub działania grupy) poprzez wskazanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu
- Podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach (indywidualnie i w ramach grupy)

C. WARUNKI I SPOSOBY REALIZACJI

- Kąciki zainteresowań
- Zabawy tematyczne
- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów (wizyty gości)
- Scenki teatralne
- Organizowanie wycieczek
- Pogadanka na temat wybranych zawodów
- Książki edukacyjne
- Inscenizacje i odgrywanie ról – metoda dramy
- Filmy edukacyjne - metody audiowizualne

2. ODDZIAŁY NAUCZANIA WCZESNOSZKOLNEGO KLAS I -III:

A. CEL ORIENTACJI

Uwzględnia 4 obszary celów szczegółowych, które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej.

1. Poznanie własnych zasobów m.in. zainteresowań, zdolności, uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zdrowotnych, stanu zdrowia;
2. Świat zawodów i rynek pracy m.in. poznawanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy;
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie m.in. znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie;
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych m.in. planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania

doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery;

B. TREŚCI PROGRAMOWE

1. Poznanie własnych zasobów - uczeń:

- Opisuje swoje zainteresowania i określa w jaki sposób może je rozwijać
- Prezentuje swoje zainteresowania na forum
- Podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi
- Podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach
- Podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje co w nich wyniknęło dla niego i dla innych

2. Świat zawodów i rynek pracy - uczeń:

- Odgrywa różne role zawodowe w zabawie
- Podaje nazwy zawodów wykonywanych w jego najbliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach
- Opisuje czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka (na wybranych przykładach)
- Omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów, kształt otoczenia, w którym funkcjonuje
- Opisuje, rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu
- Posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie - uczeń:

- Uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności
- Wskazuje treści, których lubi się uczyć
- Wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych - uczeń:

- Opowiada kim chciałby zostać i co chciałby robić
- Planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu
- Próbuje samodzielnie podejmować decyzję w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą

C. WARUNKI I SPOSOBY REALIZACJI

- Zabawy tematyczne

- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów (wizyty gości)
- Scenki teatralne
- Organizowanie wycieczek
- Pogadanka na temat wybranych zawodów
- Książki edukacyjne
- Inscenizacje i odgrywanie ról – metoda dramy
- Filmy edukacyjne, prezentacje multimedialne - metody audiowizualne
- Zajęcia warsztatowe tematyczne (służące rozbudzeniu świadomości planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie)
- Prowadzenie kółek zainteresowań dla uczniów

3. ODDZIAŁY W KLASACH IV - VI:

A. CEL ORIENTACJI

Uwzględnia 4 obszary celów szczegółowych, które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej.

1. Poznanie własnych zasobów m.in. zainteresowań, zdolności, uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zdrowotnych, stanu zdrowia;
2. Świat zawodów i rynek pracy m.in. poznanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy;
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie m.in. znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie;
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych m.in. planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery;

B. TREŚCI PROGRAMOWE

1. Poznanie własnych zasobów - uczeń:
 - Określa własne zainteresowania, zdolności i uzdolnienia oraz kompetencje
 - Wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia
 - Podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania formułując wnioski na przyszłość

- Prezentuje swoje zainteresowania / uzdolnienia na forum z zamiarem zaciekawienia odbiorców

2. Świat zawodów i rynek pracy - uczeń:

- Wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup
- Opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach
- Opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka (na wybranych przykładach)
- Podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe
- Posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny
- Wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie - uczeń:

- Wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki
- Wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć
- Samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych - uczeń:

- Opowiada o swoich planach edukacyjno zawodowych
- Planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu
- Próbuje samodzielnie podejmować decyzję w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą

C. WARUNKI I SPOSOBY REALIZACJI

- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów (wizyty gości)
- Scenki teatralne - inscenizacje i odgrywanie ról
- Organizowanie wycieczek
- Charakterystyka wybranych zawodów
- Inscenizacje i odgrywanie ról – metoda dramy
- Filmy edukacyjne, prezentacje multimedialne - metody audiowizualne
- Prowadzenie kółek zainteresowań dla uczniów
- Konkursy prezentujące talenty
- aktywizujące problemowe - burza mózgów, dyskusja

4. Oddziały w klasach VII - VIII:

A. CEL DORADZTWA ZAWODOWEGO

Uwzględnia 4 obszary celów szczegółowych, które wyznaczają treści programowe orientacji zawodowej.

1. Poznanie własnych zasobów m.in. zainteresowań, zdolności, uzdolnień, mocnych i słabych stron jako potencjalnych obszarów do rozwoju, ograniczeń, kompetencji (wiedzy, umiejętności i postaw), wartości, predyspozycji zdrowotnych, stanu zdrowia;
2. Świat zawodów i rynek pracy m.in. poznanie zawodów, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o zawodach i rynku pracy, umiejętność poruszania się po nim, poszukiwanie i utrzymanie pracy;
3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie m.in. znajomość systemu edukacji i innych form uczenia się, wyszukiwanie oraz przetwarzanie informacji o formach i placówkach kształcenia, uczenie się przez całe życie;
4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych m.in. planowanie ścieżki edukacyjnej i zawodowej z przygotowaniem do zdobywania doświadczenia zawodowego oraz refleksji nad nim, podejmowanie i zmiany decyzji dotyczących edukacji i pracy, korzystanie z całonocnego poradnictwa kariery;

B. TREŚCI PROGRAMOWE

1. Poznanie własnych zasobów - uczeń:
 - Określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych
 - Rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe)
 - Rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno zawodowych
 - Określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji
 - Określa własną hierarchię wartości i potrzeb
2. Świat zawodów i rynek pracy - uczeń:
 - Wyszukuje i analizuje informację na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania
 - Porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców

- Wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy
- Uzasadnia znaczenie rynku pracy w życiu człowieka
- Analizuje znaczenie i możliwości doświadczenia pracy
- Wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową
- Dokonuje autoprezentacji

3. Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie - uczeń:

- Analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji
- Analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznawania własnych zasobów
- Charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej
- Określa znaczenie uczenia się przez całe życie

4. Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych - uczeń:

- Dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym
- Określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby
- Identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy
- Opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych
- Planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów

C. WARUNKI I SPOSOBY REALIZACJI

- Zajęcia warsztatowe (grupowe) służące rozbudzeniu świadomości konieczności planowania własnego rozwoju i kariery zawodowej, umożliwiające poznanie siebie i swoich predyspozycji zawodowych
- Warsztaty doskonalące umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej i współdziałania w grupie, radzenie sobie ze stresem
- Udostępnianie informacji o zawodach, szkołach
- Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów
- Prowadzenie kółek zainteresowań dla uczniów
- Udzielanie indywidualnych porad uczniom
- Organizowanie wycieczek
- Charakterystyka wybranych zawodów
- Metody audiowizualne - filmy edukacyjne, zasoby Internetu i programy multimedialne, prezentacje multimedialne

- Konkursy prezentujące talenty
- Aktywizujące problemowe - burza mózgów, dyskusja
- Metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy)
- treningi umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki

5. Nauczyciele :

- potrafią diagnozować potrzeby i zasoby uczniów
- rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje;
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji, lub kierują do specjalistów;
- znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji;
- włączają przedstawicieli instytucji i zakładów pracy w proces orientacji i doradztwa zawodowego w szkole.

6. Rodzice :

- znają swoje dziecko;
- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „doradców”;
- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu;
- znają ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji;
- wiedzą gdzie szukać pomocy dla swoich dzieci w sytuacjach trudnych;
- angażują się w pracę doradczą szkoły (np. prezentują swoje zawody, zakłady pracy).

7. **MONITORING I EWALUACJA WEWNĘTRZNA WSDZ**

WSDZ jest monitorowany i stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji. Za monitoring realizacji WSDZ odpowiada doradca zawodowy lub nauczyciel wyznaczony przez dyrektora szkoły. Na początku danego roku szkolnego tworzony jest harmonogram działań z zakresu doradztwa zawodowego. Ewaluacja przeprowadzana jest w formie ankiety dla uczniów oraz na podstawie monitoringu poszczególnych etapów edukacji na koniec danego roku szkolnego.